

ДОСЛІДЖЕННЯ НАСЛІДКІВ МІГРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

Анотація

У статті здійснено комплексний аналіз впливу міграційних процесів на функціонування публічної служби та соціально-економічний розвиток у країнах Європейського Союзу та Україні. Відзначено, що міграція трансформує демографічну структуру населення, ринок праці та культурний простір, формуючи багатогранний спектр позитивних та негативних наслідків. До позитивних наслідків належать трансфер знань, професійних навичок і стандартів, а також посилення культурного різноманіття, що сприяє формуванню толерантного багатонаціонального суспільства та реалізації Цілей сталого розвитку. Негативні наслідки включають конкуренцію на ринку праці, підвищене навантаження на соціальні служби, загострення міжетнічних конфліктів, демографічне старіння населення, а також інтелектуальну міграцію, яка спричиняє втрату кваліфікованих кадрів. Проаналізовано приклад Ірландії щодо залучення мігрантів до державної служби як одного з інструментів адаптації.

Досвід багатьох країн свідчить про те, що міграція має значний вплив на економічний розвиток країни, є вагомим фактором змін соціальної та демографічної структури населення, позначається на процесах надання державних послуг і кар'єрі державних службовців.

У 2020 р. кількість людей, котрі проживають за межами своєї держави, виросла до 281 мільйона (~ 3,6% світового населення). Ця частка поступово зростала протягом десятиліть. Зокрема, у 1970 році вона становила 2,3% світового населення або 84,5 млн осіб. Зі всіх людей, котрі проживають за межами своєї

Іваницька Ольга

КПІ ім. Ігоря Сікорського
omivanytska@gmail.com

Потапов Олексій

КПІ ім. Ігоря Сікорського
giroilmondo79@gmail.com

Ключові слова:

міграція, публічна служба, інтеграція, соціокультурна адаптація, інтелектуальна міграція, сталий розвиток

держави, близько 2/3 – це трудові мігранти, а решта – біженці. Найбільший відсоток мігрантів (78%) становлять люди працездатного віку (Betz & Hein, 2023; World Bank, 2023; Заволока, Сідненко, & Івко, 2020).

Частина мігрантів покидає місця роботи в своїй рідній країні, звільняючись у тому числі з посади на публічній (державній) службі. Це явище, з одного боку, породжує в країні походження мігрантів проблему зростання дефіциту підготовлених спеціалістів, досвід і навички яких важко відтворити в системі публічного управління протягом досить значного

«Driving Economic Recovery: Scaling Digital Education Experiences in Higher Education Institutions»

відрізку часу. З іншого боку, на публічних службовців, які працюють у сфері реалізації іммігрантської політики в приймаючій країні, покладається все більше завдань щодо адаптації величезної кількості людей різної національності, віросповідання, соціальних орієнтирів до місцевих цінностей і умов, а також стимулювання їх до продуктивної праці.

Цікавим є досвід Ірландії. Оскільки в рамках державної служби зростає потреба у залученні кваліфікованих фахівців, міністр державних витрат оголосив про зміну імміграційних правил, яка дозволить неєвропейським мігрантам працювати державними службовцями. Є певна умова: зможуть обіймати посади державних службовців в урядових установах ті, хто отримає дозвіл на перебування в Ірландії зі штампом «Stamp 4» (O'Brien, 2023).

Як у країнах ЄС, так і в Україні наслідки міграції для публічної служби проявляються у вигляді як позитивних, так і негативних явищ, які, крім того, мають значний вплив на демографічну ситуацію, ринок праці, культурну інтеграцію.

Серед позитивних наслідків міграції для публічної служби країн ЄС та України можна виокремити такі, як:

набуття досвіду та знань – мігранти «експортують» нові знання, професійні навички та стандарти поведінки, ставлять нові завдання перед публічними службовцями приймаючої сторони;

культурне різноманіття та розвиток багатокультурного суспільства – ці фактори збільшують рівень толерантності до багатонаціональних традицій, цінностей, обумовлюють взаємозбагачення культур;

реалізація Цілей сталого розвитку - зокрема восьмої цілі, де зазначено, що міграційна політика має сприяти миру та розвитку, забезпечувати захист прав всіх мігрантів, сприяти міжнародним міграційним потокам за допомогою певних політичних заходів та скорочення витрат на грошові перекази (Betz & Hein, 2023).

Серед негативних наслідків можемо, насамперед назвати такі:

напруження на ринку праці – у деяких країнах міграція викликає конкуренцію між мігрантами та місцевими жителями за робочі місця, у тому числі на публічній службі;

навантаження на соціальні системи – уряди змушені виділяти додаткові ресурси на забезпечення соціальних потреб мігрантів (житло, освіта, медицина), а також додаткове навантаження отримують публічні службовці, які зайняті у цих сферах діяльності;

сегрегація та соціальні конфлікти – відсутність інтеграційних політик може призводити до маргіналізації мігрантів і зростання конфліктів між етнічними групами;

демографічна криза – масовий виїзд працездатного населення з країни походження призводить до старіння нації, скорочення економічно активного населення, спаду в економіці, загалом, і в окремих галузях, зокрема, тобто до проблем, з якими стикаються в першу чергу урядовці країни;

інтелектуальна еміграція – виїзд освічених фахівців (медиків, IT-спеціалістів) створює проблему «витоку мізків», що послаблює науковий і професійний потенціал країни, у тому числі тих галузей, які пов'язані з державним сектором;

міграція створює необхідність розробки державних інтеграційних програм, що враховують права та потреби мігрантів.

Отже, міграція є неоднозначним явищем, що має як позитивні, так і негативні наслідки для публічної служби як в країнах ЄС, так і в Україні. Вона сприяє збагаченню культурного різноманіття, досвіду вирішення різноманітних управлінських питань, але також викликає проблеми. У контексті сталого розвитку важливо розробляти стратегії, що потребують реалізації за участі представників міжнародних організацій, уряду, громадськості та спрямовані на інтеграцію мігрантів, зменшення негативних наслідків міграції та використання її потенціалу для розвитку суспільства.

«Driving Economic Recovery: Scaling Digital Education Experiences in Higher Education Institutions»

Список використаних джерел

1. Betz, J., Hein, W. (2023). Migration and Globalization. In: Globalization. *Springer, Wiesbaden*. Retrieved from https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-658-41717-8_7
2. O'Brien, T. (2023, October 23). Civil service to be open to wider pool of migrants. *Irish Times*. Retrieved from <https://www.irishtimes.com/business/work/2023/10/23/civil-service-to-be-open-to-wider-pool-of-migrants/>
3. World Bank. (2023). World Development Report 2023: Migrants, Refugees, and Societies. Washington, DC: *World Bank*. Retrieved from <https://lib.icimod.org/record/36335>
4. Заволока, Ю. М., Сідненко, М. В., Івко, А. В. (2020). Міграційні процеси у контексті глобалізації світової економіки. *Ефективна економіка*, 4. Взято з: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7843>